

TOHTORIKOULUTUSVERKOSTO

KOKOUSNUMERO 2/2017

Aika: 21.6.2017 klo 11:00–15:00

Paikka: Trattoria Sogno, kabinetti, Töölöntorinkatu 2, Helsinki

Läsnä:

Anneli Ahvenniemi, Aalto yliopisto, pj
Anu Helkkula, Hanken Svenska handelshögskolan
Annukka Jakkula, Lapin yliopisto
Anu Juslin, Tampereen teknillinen yliopisto
Virpi Juppo, Vaasan yliopisto /etäyhteys
Fredrik Karlsson, Åbo Akademi
Merja Sagulin, Taideyliopisto
Merja Lyytikäinen, Itä-Suomen yliopisto /etäyhteys
Olli Nuutinen, Tampereen yliopisto
Tuula Oksanen, Jyväskylän yliopisto
Kaisa-Leena Huttunen, Oulun yliopisto
Elise Pinta, Turun yliopisto
Terhi Virkki-Hatakka, Lappeenrannan teknillinen yliopisto
Kati Voutilainen, Aalto-yliopisto

Vierailijat:

Henriikka Mustajoki (kohdat 2 ja 3)

ASIALISTA

1. Kokouksen avaus

Anneli Ahvenniemi avasi kokouksen kello 11.40. Anneli totesi, että kokouksessa testataan ensimmäistä kertaa mahdollisuutta seurata kokousta etäyhteydellä.

2. Avoimen tieteen ja tutkimuksen sekä tutkimusetiikan verkkokurssin tilanne (Henriikka Mustajoki, HY) - liite jaettu kokouskutsun mukana

Henriikka Mustajoki selvitti *avoimen tieteen ja tutkimuksen sekä tutkimusetiikan verkkokurssin* tilannetta

Tutkimusetiikan verkkokurssi:

Opiskelijamäärä kursseilla on ollut positiivinen yllätys. Valtakunnallisella kurssilla 2016-2017 mukana ovat olleet Aalto, Hanken, HY, LaY, LTY, VY, Uniarts ja ÅA. Kurssin on suorittanut 590 opiskelijaa. Lisäksi yliopistojen omille kursseille on rekisteröitynyt 630 opiskelijaa.

Tekniset ongelmat on selvitetty ja palaute kurssista on ollut pääosin positiivista. Oppimistavoitteet kurssilla täyttyvät hyvin. Työmäärä ei opiskelijoiden mielestä edelleenkään vastaa opintopisteitä, mutta määrää on tarkasteltu ja mitoitus on todettu sopivaksi.

Avoimen tieteen verkkokurssi -hanke:

Kurssin sisällöntuotanto on aikataulussa, pilotointi voidaan suorittaa syys-marraskuussa 2017. Pilotointiin pyydetään vapaaehtoisia tohtorikouluja. Hankkeen omistajuus, hallinnointi ja sijoituspaikka tulee ratkaista ennen kuin projekti vuoden 2017 lopussa päättyy. Jos yhteistä verkkoalustaa ei ole, stabiili versio voidaan jakaa kaikille yliopistoille vietäväksi omaan moodleen. Pedagogisesti toimivin versio saadaan, jos on olemassa yhteinen alusta, jossa kurssi voi sijaita.

Pohdittiin, miten pystyttäisiin yhteisesti resursoimaan ylläpito ja opetus? Onko mahdollista yhteisesti palkata henkilö? Sekä tutkimusetiikan ja avoimen tieteen materiaalit vaativat päivittämistä, löytyisikö tähän yhteinen päivitysresurssi? Voisiko opetusresurssia jakaa yliopistojen kesken? Tutkimusetiikan kurssin osalta esimerkiksi TY ja JY ovat hyödyntäneet materiaalia ja järjestäneet itse opetuksen. Mm. kirjastot voivat ottaa opetusvastuuta avoimesta tieteestä (nyt jo ohjausryhmässä kirjaston edustajia).

Asiaan palataan seuraavassa kokouksessa.

Muuta

Avoimen tieteen hanke päättyy vuoden 2017 lopussa. Henriikka Mustajoki ilmoitti, että näillä näkymin hän ei ole käytettävissä opettajana vuoden 2018 alusta lukien, mikäli hänen työsuhteensa ei jatku HY:llä tai muulla yliopistolla. Tutkimusetiikan materiaalin ylläpito loppuun 2020.

3. Kansallinen tohtorikoulutuksen verkkoalusta (Henriikka Mustajoki, HY ja Olli Nuutinen, TaY) - liite jaettu kokouskutsun mukana

Henriikka Mustajoki ja Olli Nuutinen selvittivät asiaa.

Verkkoalustasta on käyty keskustelua UNIFI:n kanssa. UNIFI on ottanut asian esille kesäkuun kokouksessaan ja todennut, että yhteinen kansallinen verkkoalusta pitäisi perustaa. CSC on lupautunut toimittamaan teknisen ratkaisun, mutta kontaktihenkilö on vielä avoinna. Kyseessä olisi Moodle-pohjainen alusta, jolle tarvitaan ylläpitäjä ja päivittäjä.

Yhteiselle alustalle voisi sijoittaa muitakin valtakunnallisia kursseja, mm. etiikan kurssin, avoimen tieteen hankeen pohjalta syntyneet toteutukset sekä TOHTOS-hankkeen kurssit.

UNIFI on pyytänyt tiedon, osallistuvatko kaikki yliopistot kustannuksiin. Yliopistot ovat myönteisiä alustan kustannuksiin osallistumisesta, mutta opetusresursointi tulee miettiä erikseen. Joillain yliopistoilla on käytössä oma opetusresurssi.

Henriikka kutsuu kesälomien jälkeen koolle tapaamisen asiaan liittyen.

4. Tilannetietoa Opintopolusta (Tuula Oksanen, JY) - liite jaettu kokouskutsun mukana

Tuula Oksanen oli kutsunut paikalle opetushallituksesta Marcus Caseliuksen, joka selvitti Opintopolun tilannetta. Käynnissä on *Hanke hakulomakkeen kehittämiseksi asiakirjapohjaiseksi (2017-2019)*.

Uusi hakulomake on asiakirjapohjaista kansainvälistä hakua tukeva. Lomakkeiden räätälöinti on mahdollista ja digitaaliset liitteet voidaan lisätä. Jatkossa myös hakemusten käsittelyä ja opiskelijavalintaa tukevia toimintoja tulossa mukaan. Henkilötunnuksettomat hakijat voivat ottaa paikan vastaan ja ilmoittautua opintopolun kautta.

Lisätietoja: KSHJ-wiki <https://confluence.csc.fi/pages/viewpage.action?pageId=68739546> (lisätään alasivu hankkeelle).

Oulun yliopiston tutkijakoulu pilotoi 31.8.2017 päättyvässä haussaan. Aalto-yliopiston Sähkötekniikan korkeakoulu lupautui mukaan maaliskuun 2018 haun osalta.

Ohjausryhmässä on tällä hetkellä mukana ammattikorkeakoulujen edustajia sekä Hankenin ja Oulun yliopiston edustajia. Hanke ei koske pelkästään tohtorihakua vaan yleisesti erillishakuja, joissa on tarve asiakirjoille pelkän hakemuksen lisäksi. Hakemusten käsittely ei vielä ole mahdollista.

Lomake-editoria jatkokehitetään (6/2017-1/2018) Projektin vetäjänä OPH:ssa on erityisasiantuntija Marcus Caselius. Pilotointi toteutetaan korkeakoulujen erillishauilla 11/2017-1/2018, osallistujia on pyydetty ilmoittautumaan. Uusi lomake-editori palvelu korvaa vaiheittain nykyisen toteutuksen 2018-2019.

Hankkeen etenemiseen on mahdollista tutustua skype-pohjaisissa demoissa noin kahden viikon välein, Marcus toimittaa Tuula Oksaselle tästä tiedot.

5. Opetussuunnitelmatyö ja osaamistavoitteet tohtorikoulutuksessa (Anneli Ahvenniemi, Aalto)

Anneli Ahvenniemi oli selvittänyt opetussuunnitelmatyön tilannetta eri yliopistoissa lyhyellä kyselyllä. Yliopistoittain sisällöt opetussuunnitelman osalta vaihtelevat, terminologian erot hankaloittavat vertaamista. Opetussuunnitelmia on laadittu niin yliopistokohtaisesti kuin ohjelma- ja alakohtaisesti.,

Osaamistavoitteet on laadittu suoraan lain ja asetuksen määrittelemien tavoitteiden mukaisesti. Osalla yliopistoista osaamistavoitteita on lisäksi täsmennetty yliopisto- ja alakohtaisilla tavoitteilla.

Keskusteltiin asiasta esimerkkien pohjalta. Esimerkkeinä:

- Tampereen yliopisto, Olli Nuutinen
- Taideyliopisto, Merja Sagulinin
- Jyväskylän yliopisto, Tuula Oksanen

Tampereen yliopisto, Olli Nuutinen

TaY:llä on 3-vuotiset opetussuunnitelmakaudet (2015-2018). Tutkijakoululla ja yliopiston 16 tohtoriorhjemalla on opetussuunnitelmat. Tutkinto jaettu kokonaisuuksiin, joille on määritelty osaamistavoitteet ja sisällöt. Useita kurssitoteutuksia voi löytyä samalle jaksolle. Tutkinto on jaettu osiin eli opintokokonaisuuksiin ja opintojaksoihin. Koko tutkinnolla, opintokokonaisuuksilla ja opintojaksoilla on osaamistavoitteet.

Haasteita on erityisesti:

- osaamistavoitteiden kirjaamisessa
- opetussuunnitelman ja opetusohjelman yhteistoiminnassa eli opetuksen suunnitelmallisuudessa
- mitä opetussuunnitelma tarkoittaa tohtoriorhjemissa (vrt. perustutkinnot)
- Tampere 3:ssa yhteinen opetussuunnitelmaprosessi

Taideyliopisto, Merja Sagulinin

Uniartsissa on 3 akatemiaa, joissa tohtorikoulutus sijaitsee: Kuvataideakatemia, Sibelius-akatemia (2 tohtorikoulua) ja Teatterikorkeakoulu.

Yhteiset tohtorikoulutuksen tavoitteet on määritelty, pohjana näissä ovat olleet alakohtaiset tarkemmat tavoitteet. Yhteistä tohtoriopetusta on 4 kurssia (6 op), nämä eivät ole osa tutkintovaatimuksia, mutta ne voidaan sisällyttää tutkintoon.

Tutkintovaatimukset määritellään ohjelmittain/akatemiaoittain, ja ne ovat voimassa toistaiseksi tai määräajan. Opetusohjelma vahvistetaan vuosittain.

Jyväskylän yliopisto, Tuula Oksanen

Yleinen opetussuunnitelmatyö perusopintojen osalta toteutettiin 2015-2016. Opetussuunnitelmat hyväksytään kolmivuotiskaudeksi (kandi- ja maisteritaso).

Tohtoriorhjemittain vahvistetaan tutkintorakenteet ja osaamistavoitteet soveltaen perusopintojen ohjeistusta. Osaamistavoitteet: yleiset tavoitteet ja tieteenalakohtaiset osaamistavoitteet.

Keskustelua:

Pohdittiin, miten osaaminen syntyy ja miten osaamista voidaan tunnistaa ja varmistaa muuten kuin kursseilla ja perinteisin tavoin? Miten yleisiä taitoja syntyy tutkimustyössä tai työelämässä ja miten ne voisi tunnistaa ilman opintopisteitä?

Hankenilla dokumentoidaan osaamista myös oman osaamisen portfolion (Assurance of Learning, AoL) avulla: AoL:ssä tunnistetaan eri alueiden osaamista, kuten oppiainetietoja, akateemisia taitoja ja esiintymistaitoja, joita on saavutettu tutkintoa tehdessä muutenkin kuin kursseilla. Anu Helkkula lähettää asiasta sähköpostilla tiivistelmän ja esittelee AoL:ää seuraavassa kokouksessa lisää.

6. Valtakunnallinen tohtorikoulutuspäivä 2017

Turun yliopisto järjestää tilaisuuden 9.10.2017. Elise Pinta kertoi ajatuksia ohjelmasta. Käytiin keskustelua asiasta. Pyritään saamaan iltapäivään teemoja, jotka kiinnostaisivat myös tohtoriohjelman johtajia. Tilaisuudesta ei peritä osallistumismaksua, minkä toivotaan kannustavan laajasti osallistumaan. Valtakunnallinen tohtorikoulutuspäivä 2018 pidetään Lappeenrannassa.

Elise tiedottaa asiasta lisää kesälomien jälkeen.

Pidetään verkoston kokous samassa yhteydessä 10.10.2017 Åbo Akademiassa.

**7. Tohtoriopiskelijoiden uraohjaus (Tuula Oksanen, JY)
- liite jaettu sähköpostilla etukäteen**

Tuula Oksanen esitteli yhteenvedon kyselyn tuloksista. Tarkemmat tiedot ovat liitteessä.

Selvityksen taustalla on mm. ehdotus laadullisen työllistymisen sisällyttämiseksi korkeakoulujen rahoitusmalleihin 1.1.2019 alkaen. Myös muita tutkimuksia ja raportteja tullut viime vuosina, jossa korostetaan uraohjauksen merkitystä.

Turun yliopistossa on kehitetty ura- ja kehityskeskustelumalli, johon osa tiedoista siirtyy tohtoriopiskelijoiden vuosittaiselta seurantaraportilta. Aloitettu 2017 keväällä ja toteutetaan yhteistyössä HR- ja työelämäpalveluiden kanssa.

8. Ilmoitusasiat

TOHTOS-hankkeen eteneminen (Olli Nuutinen, TaY)

- Hanke on edennyt kaikilla osa-alueilla. Kurseja toteutettu ja materiaaleja on Moodlella. Mukana mm. TaY, OY, VY.
 - U5 yhteistyön puitteissa pilotointia jatketaan syksyllä. Moodle-siirtomalli käytössä, jolla voi jakaa materiaaleja. Kiinnostuneet voivat olla yhteydessä Olliin.
-

Tekniikan tohtorinkoulutusverkostojen haku – tilannekatsaus (Anneli Ahvenniemi, Aalto)

- Haku on nyt avoinna ainakin Aallossa, LTY:llä ja TTY:llä. Verkostoyhteistyö on todettu tärkeäksi, yhteistyöhön ovat tervetulleita mukaan myös muut yliopistot.

9. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

10. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään tiistaina 10.10.2017 Åbo Akademiassa.

Aihe-ehdotuksia: mentorointi, Assurance of Learning (Hanken)

11. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.00.
